

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 0 2 6 7 8 - 0 / 2021
Érkezett:	2021 JÜN 28.
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	1 db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] orvos [redacted] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 7. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) és (3) bekezdéseivel, II. cikkével valamint az I. cikk (3) bekezdésével, ezért az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

A kérelem indoklásaként az alábbiakat adom elő:

I. Háttér

Az Rtv. 7. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja alapján: A belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv kizárólagos hatáskörrel ellátja az 1. § (2) bekezdés 14. pontjában meghatározott feladatokat. Ennek keretében elvégzi az egészségügyi tevékenység végzésében tanulói jogviszony alapján közreműködő személyek, valamint az egyházi jogi személy fenntartásában vagy tulajdonában álló egészségügyi szolgáltatónál foglalkoztatottak kivételével az egészségügyi szolgálati jogviszonyban állók megbízhatósági vizsgálatát.

Az Rtv. ezen rendelkezése a Kormányzati Személyügyi Döntéstámogató Rendszerről szóló 2020. évi CLXII. törvény 20. § (1) bekezdése alapján módosult és 2021. január 01-jén lépett hatályba.

Az Rtv. 7/B. § (1) bekezdése alapján a megbízhatósági vizsgálat során titkos információgyűjtés folytatható.

Az Rtv. 63. § (1) bekezdése szerint a titkos információgyűjtés „*olyan, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok, a levéltitok és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok korlátozásával járó, a rendőrség által végzett különleges tevékenység, amelyet a rendőrség erre feljogosított szervei az érintett tudta nélkül végeznek.*”

Az Rtv. 64. § b) pontja alapján a rendőrség megbízhatósági vizsgálat során titkos információgyűjtést folytathat.

A konkrétan alkalmazható eszközöket az Rtv. 66. § és a 70. § tartalmazza.

Az Rtv. 65/A. § (1) bekezdése alapján a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve a megbízhatósági vizsgálat során bírói engedélyhez kötött eszközt nem alkalmazhat. Az Rtv. 7/A. §-a szerint a megbízhatósági vizsgálatot a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve végzi. Ez a rendelkezés az Rtv. 70. §-ban foglalt eszközök alkalmazásának kizárását jelenti.

Az Rtv. 66. §-a alapján az alkalmazható, bírói engedélyhez nem kötött eszközökről a törvény úgy rendelkezik, hogy:

(1) A rendőrség a 64. §-ban meghatározott célból

a) információk megszerzése érdekében a rendőrséggel titkosan együttműködő személyt vehet igénybe;

b) az eljárás valódi céljának titokban tartásával, kilétét leplező rendőr vagy fedett nyomozó igénybevételével információt gyűjthet, ellenőrizhet;

c) személyt, lakást, egyéb helyiséget, bekerített helyet, nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyet, illetve járművet titokban megfigyelhet, a történekről információt gyűjthet, valamint az észlelteket technikai eszközzel rögzítheti;

d) valamely személyt - ha életének, testi épségének megóvása érdekében szükséges - rendőrrel helyettesítheti; illetve

e) elektronikus hírközlési eszközön vagy információs rendszeren folytatott kommunikáció tényének a megállapításához, az elektronikus hírközlési eszköz vagy információs rendszer azonosításához, illetve hollétének megállapításához szükséges adatokat megszerezheti.

(1a) A rendőrség az e törvény, valamint a büntetőeljárásról szóló törvény alapján igénybe vett titkosan együttműködő személy által rendelkezésre bocsátott információkat - hozzájárulásával - műszeres ellenőréssel vizsgálhatja. A tizennyolcadik életévét be nem töltött titkosan együttműködő személy által szolgáltatott információ műszeres ellenőréssel nem vizsgálható.

(2) A rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve a megbízhatósági vizsgálat folytatása során a védett állomány tagját foglalkoztató szerv hivatali helyiségében, gépjárművében és a megbízhatósági vizsgálat helyszínén

történeteket, illetve a mesterséges élethelyzetben résztvevő, valamint a megbízhatósági vizsgálat alá vont személy tevékenységét és előadását titokban technikai eszközzel megfigyelheti és rögzítheti, illetve az ehhez szükséges technikai eszközt a felsorolt helyeken elhelyezheti.

Tekintettel ezekre a szabályokra, a beadvány a titkos információgyűjtés kapcsán előadott érvelésekor a konkrét jogviszonyban a fentiek alapján alkalmazható titkos információgyűjtési eszközöket szabályozza.

Fontos továbbá felhívni a figyelmet az Rtv. 7/A. § (4) bekezdésére, amely értelmében évente 3 alkalommal lehet megbízhatósági vizsgálatot folytatni.

Az egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló 2020. évi C. törvény 1. § (4) bekezdése alapján az állami és az önkormányzati fenntartású egészségügyi szolgálatónál kizárólag egészségügyi szolgálati jogviszonyban lehet egészségügyi tevékenységet végezni (kivéve közreműködő és önkéntes segítő).

Fentiek alapján látható, hogy a megbízhatósági vizsgálat és az annak keretében elvégezhető titkos információgyűjtés lehetőségét a jogalkotó az egészségügyi dolgozók vonatkozásában 2021. január 01-jével teremtette meg azzal, hogy elsődlegessé tette azt az egészségügyi szolgálati jogviszonyt, amely vonatkozásában a megbízhatósági vizsgálatot elvégezni rendelte.

II. Az indítványozói jogosultság

Az indítványozó orvos, aki az [REDACTED] [REDACTED] n teljesít szolgálatot egészségügyi szolgálati jogviszony keretében. A fent részletezett jogszabályi háttér alapján külön kifejezett beleegyezés és tudta nélkül megbízhatósági vizsgálat alá vonható, amely keretében vele szemben titkos információszerzés eszközei is alkalmazható. Ennek következtében a konkrét jogviszonyára tekintettel, amely jogviszonyról eltérő, más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban nem láthat el feladatokat, a megbízhatósági vizsgálat és ezen keresztül a titkos információgyűjtés potenciális áldozata.

A nemzetközi bírói fórumok számos olyan ügyben hoztak döntés, amelyek a titkos információgyűjtés körében vizsgálta az érintettség kérdését. Ezeket a magyar Alkotmánybíróság részletesen számba vette a 32/2013. (XI. 22.) AB határozatában.

Ebben kifejtette, a nemzetközi gyakorlat releváns részeire hivatkozással, hogy

„A Bíróság megállapította, hogy a kifogásolt rendelkezések alapján foganatosítható megfigyelés potenciálisan érinti minden embernek a levél, posta, távbeszélő- és távíróforgalmát a Német Szövetségi Köztársaságban, vagyis minden felhasználó vagy

potenciális felhasználó közvetlenül érintett. A Bíróság tehát – a kormány azon állítása ellenére, hogy a panaszosok nem voltak titkos megfigyelés tárgyai – az eset sajátosságaira tekintettel panaszosnak (áldozatnak) tekintette az eljárás kezdeményezőit: „bármelyik panaszos jogosan állíthatja, hogy az Egyezményben biztosított jogában sérelmet szenvedett annak ellenére, hogy egyikük sincs abban a helyzetben, hogy kijelenthesse, őt ténylegesen megfigyelték”

A fentiekben kifejtettek alapján a titkos információgyűjtés és a megbízhatósági vizsgálat elvégzése a beadványozó konkrét jogviszonyára tekintettel bármikor, a tudta nélkül elvégzik és annak eredményéről és a felhasznált eszközök teljességéről nem kell tájékoztatni az érintett. Az Rtv. 7/A. § (3) bekezdése alapján a vizsgálat védett állomány tagját a megbízhatósági vizsgálat elrendeléséről nem, pusztán annak eredményéről kell az érintettet tájékoztatni, annak részletezése nélkül, hogy milyen eszközöket használtak a megbízhatósági vizsgálat elvégzésekor.

A nemzetközi gyakorlatra tekintettel kifejtette, hogy

„Az aktuális érintettség követelménye a konkrét ügyben – a megfigyelés titkos jellegére tekintettel – nem értelmezhető. A panaszosnak nincs, nem lehet tudomása arról, hogy a támadott jogszabály alkalmazása, azaz a titkos információgyűjtés vele szemben megkezdődött-e vagy befejeződött. Tehát az Rtv. 7/E. § (3) bekezdése – a fentiekben kifejtettek szerint – az indítványozókat személyesen és közvetlenül érintette. Az Rtv. kifogásolt rendelkezésével szemben nem állt a panaszosok rendelkezésére a jogsérelem orvoslására szolgáló bírói vagy más jogorvoslati eljárás.” [36].

Fentiekre tekintettel, mivel a megbízhatósági vizsgálat során alkalmazott eszközökről az érintettet tájékoztatni nem kell, így a beadványozó nem tudhatja, hogy esetében ezeket az eszközöket alkalmazták-e és ha igen, milyen terjedelemben. Ezen a helyzeten az sem változtat, hogy a megbízhatósági vizsgálat tényéről tájékoztatni kell, hiszen a tájékoztatástól függetlenül is potenciális áldozata a titkos információgyűjtésnek.

Tekintettel ráadásul arra, hogy megbízhatósági vizsgálat elvégzése harminc napig is eltarthat [7/A. § (6) bekezdés] és évenként három alkalommal elrendelhető [7/A. § (4) bekezdés], azt jelenti, hogy az érintett esetében évente akár 90 olyan nap is fennállhat, amikor vele szemben titkos információgyűjtést alkalmazhatnak. Ez pedig aránytalan korlátozása a IV. részben hivatkozott alapvető jogoknak. A korlátozás mértéke pedig, annak indokolatlanságára és mértékére tekintettel akkora, hogy konkrét eljárás nélkül is, annak pusztá veszélye folytán is jogsértő. Tekintettel továbbá arra, hogy a megbízhatósági vizsgálat pusztán a jogviszony léteire tekintettel elrendelhető, így a titkos információgyűjtéssel a beadványozónak folyamatosan az év minden napján számolnia kell egészen addig, ameddig a 3 vizsgálatot le nem folytatták az adott évben. Ez pedig a megbízhatósági vizsgálat miatti alapjogi korlátozások kiterjednek a munkaviszony betöltésétől kezdve folyamatosan az évi 3. vizsgálat lezárásáig, hiszen az egészségügyi szolgálati jogviszonyban dolgozóknak folyamatosan a lehallgatástól való félelemben kell élniük, amíg ebben a (munkavégzés szempontjából kizárólagos) jogviszonyban

dolgoznak. Ez a félelem az alapvető jogok gyakorlására dermesztő hatással van (chilling effect), amely önmagában is a tényleges vizsgálat bekövetkezése nélkül is korlátozásnak minősül.

Ebben a körben fontos megjegyezni, hogy a megalapozott félelmet, mint releváns körülményt az Emberi Jogok Európai Bírósága a Szabó és Vissy kontra Magyarország ügyben elfogadta.

Összefoglalva tehát a jelen beadvánnyal támadott rendelkezések következtében az egészségügyi szolgálati jogviszonyban munkát végző beadványozónak pusztán a jogviszonya miatt attól való félelemben kell élnie, hogy az ő magánéletébe a titkos információgyűjtés eszközével bármikor beavatkozhatnak, amelyről ő csak egy hónap elteltével szerez tudomást. Ez pedig az alapjogok korlátozásának folyamatosan jelenlévő voltától való félelem mellett, dermesztő hatással van a magán- és családi élethez való jog gyakorlására, hiszen annak teljessége akkor sem gyakorolható a megfigyeléstől való félelem miatt, ha egyébként az érintettek semmilyen jogszerűtlen cselekedetet nem követnek el. Ez pedig, az előzőeken túl, az emberi méltóságból levezethető általános cselekvési szabadság [8/1990. (IV. 23.) AB határozat] korlátozását jelenti a szabályozás dermesztő hatása miatt.

Ez pedig a fenti gyakorlat alapján megalapozza a beadványozó érintettségét és ezzel az Alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére való jogosultságát.

III. Befogadhatóság

A titkos információgyűjtés a fentiek alapján

„a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok, a levéltitok és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok korlátozásával járó” tevékenység. Maga a törvény deklarálja tehát azon alapvető jogok körét, amelyeket a rendelkezései korlátoznak. A rendelkezés korlátozó voltát az Alkotmánybíróság is megerősítette, részben bővítette. A 32/2013. (XI. 22.) AB határozatában megállapította, hogy a *„titkos információgyűjtési eszközök és módszerek [házkutatás, a lakás megfigyelése, postai küldemények felbontása, elektronikus kommunikáció (e-mail) megismerése, valamint az online átkutatás] alkalmazása – szoros kapcsolatban áll a magánszférához való joggal, az információs önrendelkezési joggal és az emberi méltósághoz való joggal, s mint ilyen, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősül.”*

Fentiekre tekintettel az titkos információgyűjtés tehát korlátozza az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében foglalt magánszférához való jogot, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a II. cikkében foglalt élethez és emberi méltósághoz való jogot. Ezáltal a jelen beadvány alapvető alkotmányossági kérdéssel foglalkozik.

A fentiekben kifejtett korlátozás azonban, a IV. pontban kifejtettek tekintetével, jelen körben jogellenes és sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakat.

Az eljárás jellegére és titkosságára figyelemmel jogorvoslati lehetőség nem áll az indítványozó rendelkezésére.

A fentiek alapján a rendelkezés 2021. január 01-jén lépett hatályba. A közvetlen alkotmányjogi panasz beadására az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott 180 napos benyújtási határidő 2021. június 30-án jár le, így a jelen beadvány határidőben került benyújtásra.

IV. A törvény Alaptörvény-ellenessége

Emberi méltóság és általános cselekvési szabadság sérelme

Az Alkotmánybíróság gyakorlata az emberi méltósághoz való jogból vezette le az általános cselekvési szabadságot [27/1990. (XI. 22.) AB határozat].

Ennek tartalmáról a 30/2017. (XI. 14.) AB határozatában az Alkotmánybíróság akként érvelt, hogy

“Az általános cselekvési szabadság védelméből következően az állam köteles az egyén szabadságát tiszteletben tartani, az esetleges szabadságkorlátozást pedig racionális érvekkel kell megindokolnia, abba önkényes módon nem avatkozhat be. Ezzel szemben az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a szociális vonásokkal rendelkező speciális munkaviszonynak, a közfoglalkoztatási jogviszonynak a szabályozás logikáján kívül álló, rendszeridegen feltételekkel való megterhelése észszerűtlen, és mint ilyen, önkényes jogalkotói döntésnek minősül.”

Korlátozhatóságáról legutóbb az Alkotmánybíróság a 3116/2021. (IV. 14.) AB határozatában az alábbiakban adta elő:

„Cselekvési szabadság korlátozására csak a szükségességi-arányossági szempontok figyelembevételével kerülhet sor, ahol a korlátozás indokoltságát egyfelől munkabiztonsági, másfelől a rendvédelmi feladatokat ellátó szerv sajátos jellege teszi indokolttá. Ugyanakkor ezen szabály tekintetében azt is figyelembe kell venni, hogy bár a rendőrség alkotmányos jogállásából fakadóan a hivatásos állományú rendvédelmi alkalmazott (azaz a rendőr) státuszából levezethető, hogy az ő esetükben a cselekvési szabadság korlátozásának a lehetősége a főszabály, azonban az is fontos egyúttal hangsúlyozni, hogy a korlátozó szabályozásnak minden esetben differenciáltnak kell lennie és az nem okozhat nyilvánvaló érdeksérelmet.”

Az általános cselekvési szabadság a fentiekben is idézett határozatok alapján általában jelenti a személyek jogát jelenti arra, hogy befolyásmentesen maguk dönthessenek arról, hogy mit kívánnak tenni. Ennek azonban nem minden aspektusa részesül alapjogi védelemben még akkor sem, ha az egyébként az az emberi méltóságból levezethető [ezzel kapcsolatban lásd a szerződési szabadság mint alkotmányos, tehát nem alapvető jogot [7/2006. (II. 22.) AB határozat]. Az általános cselekvési szabadság azonban abban az aspektusában, hogy a személyek szabadon határozzák meg cselekedeteiket illetve azok tartalmát mindenképpen alapjogi védelmet élvez (személyiségvédelmi aspektus), erre egyértelműen utal a fenti gyakorlat is.

A jelen beadvánnyal támadott esetben ez a cselekvési szabadság azáltal kerül korlátozásra, hogy a megfigyeléstől való félelem dermesztő hatással („chilling effect”) van a cselekedetek meghatározására. Ezeket ugyanis minden esetben úgy kell végezni, hogy bármikor megfigyelhetik a cselekedetek részleteit. Hiszen az Rtv. 66. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak alapján *„személyt, lakást, egyéb helyiséget, bekerített helyet, nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyet, illetve járművet titokban megfigyelhet, a történekről információt gyűjthet, valamint az észlelteket technikai eszközzel rögzítheti;”* Ebben az esetben tehát a megfigyelés bármikori elrendelhetősége, az attól való félelem a tényleges megfigyelés nélkül önmagában is alkalmas az általános cselekvési szabadság korlátozására, hiszen az érintett soha nem tudja biztosra, hogy éppen megfigyelik-e avagy sem.

Ezt támasztja alá a 24/1996. (VI. 25.) AB határozat is, amely szerint *„A modern alkotmányok, illetve alkotmánybírósági gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az általános személyiségi jog „anyajog”, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.” (ABH 1990, 44, 45.) Az általános cselekvési szabadság egyik megnyilvánulási formájának tekinthető a jogügyletek létrehozásának szabadsága, az önálló, minden hatalmi befolyástól mentes döntési jog az ilyen ügyletekben.”*

Fentiekben tehát az általános cselekvési szabadság alapjogi védelemben részesülő tartalma a dermesztő hatáson keresztül való korlátozása Alaptörvény-ellenes. A korlátozás legitim célját a jogalkotó nem adta meg és az nem is fedezhető fel az Rtv. módosításában sem, beleértve a törvényjavaslathoz fűzött indokolást (lásd az Alaptörvény 28. cikkét). Pusztán a jogviszony tág léte voltán ebbe a körbe tartozik minden egészségügyi dolgozó, de még a nem egészségügyi feladatot ellátó személyzet (egészségügyben dolgozók) jelentős része is. az Rtv. támadott rendelkezése ugyanis kifejezetten a jogviszony fennállására tekintettel engedélyezi a megbízhatósági vizsgálat elvégzését, mindenféle beosztásbéli differenciálás nélkül, amely megbízhatósági

vizsgálat keretében titkos információgyűjtés is alkalmazható. Az Rtv. esetleges arányossági szabályai ez esetben nem elégségesek, hiszen maga az információgyűjtés alapja pusztán a jogviszony fennállása. Tekintettel arra, hogy az egészségügyi szolgálati jogviszonyban dolgozók nem végeznek alapvetően olyan (államigazgatási) feladatot, amelyre tekintettel ez a megfigyelés indokolt és ami hasonló lenne az Rtv. 7. §-ában meghatározott többi potenciálisan megfigyelt személyhez. A korlátozás erre való tekintettel nem indokolható, hiszen annak szükségességét a jogalkotó nem bizonyította (így – értelemszerűen – annak az arányosságát sem, különösen tekintettel a munkakörökre való differenciálásra). Az egészségügyi ellátórendszer körében ugyan előfordulhatnak olyan jogkörök, amelyek vonatkozásában a megbízhatósági vizsgálat legitim lehet (egészségügyi igazgatási szerv vezetője például), azonban ez semmiképp nem legitimálható minden egészségügyi szolgálati jogviszonyban dolgozó számára. Erre való tekintettel a korlátozás nem csak a legitim ok hiánya miatt Alaptörvényellenes, hanem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt szükségesség és arányosság követelményéneket is sérti.

A magán- és családi élethez való jog és a személyes adatokhoz való jog sérelme

A 11/2014. (IV. 4.) AB határozat rögzíti, hogy

„[a] magánélet védelmének része a személyes adatok védelméhez való jog, amelyet az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése tartalmaz, és amelyet az Alkotmánybíróság 15/1991. (IV. 13.) AB határozattól kezdve »információs önrendelkezési jogként« fogott fel (ABH 1991, 40, 44–57). A »személyes adat« minden esetben az ember magán- és családi életéről szóló információ; így a jog lehetővé teszi az ember számára, hogy magán- és személyes életéről szóló információkkal kizárólag maga rendelkezzen: amiből következik, hogy korlátozása az alapjog-korlátozás feltételei szerint megengedett. Az önrendelkezés akkor lehetséges, ha minden ember maga dönti el, hogy saját magáról – magánéletéről (ami a saját élete) és családi életéről – milyen ismeretet oszt meg és kivel.»

Az Alkotmánybíróság a 3308/2020. (VII. 24.) AB határozatban összefoglalva a magánszféra védelmének fejlődését, utalt arra, hogy az alkotmánybírósági gyakorlat már az Alaptörvény hetedik módosítását megelőzően is a magánélet fokozott védelmét rögzítette, amikor megállapította, hogy

„Az Alaptörvény a magánélet sérthetlenségének joga alá eső védett jogviszonyok körét jelentősen kibővíti az előző Alkotmány szabályaihoz képest. A magántitok kifejezést az Alaptörvény nem használja, helyette a magán és családi életet, az otthont és a kapcsolattartást védi.»

3467/2020. (XII. 22.) AB határozat határozatában a taláros testület felhívta a figyelmet arra, hogy

„A 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban, amely a gyülekezés szabadsága és a magánélethez való jog kollízióját vizsgálva megállapította, hogy „[a] magánszféra lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be, illetőleg be se tekinthessenek”. Míg az Alaptörvény II. cikkébe foglalt emberi méltósághoz való jog, továbbá a VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánszférához való jog közötti kapcsolat különösen szoros voltát hangsúlyozva kifejtette: „Az Alaptörvény II. cikke megalapozza a magánszféra alakítása érinthetetlen területének védelmét, ami teljesen ki van zárva minden állami beavatkozás alól, mivel ez az emberi méltóság alapja. Az Alaptörvény értelmében a magánszféra védelme azonban nem szűkül le az Alaptörvény II. cikke által is védett belső vagy intimszférára, hanem kiterjed a tágabb értelemben vett magánszférára, (kapcsolattartás), illetve a térbeli szférára, is, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik (otthon).”

A 3467/2020. (XII. 22.) AB határozat pedig akként fogalmaz, hogy

“A 3212/2020. (VI. 19.) AB határozat is kiemelte, az Alaptörvény hetedik módosítása megerősítette a magánélethez való, illetve az ahhoz kapcsolódó jogok védelmét, új szabályozási szintre emelve azt. A korábbi, a magánszféra nevesített, néhány elemének védelme helyett komplex, általános védelmet nyújtva, mely kiterjed az intimszférára, továbbá a tágabb értelemben vett magánszférára, az egyén családi életére, otthonára, kapcsolattartására. Emellett azzal, hogy a magánszférajogok és egyéb alapvető jogok kollíziója esetére rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának és a gyülekezési jog gyakorlásának – figyelemmel az alapvető jogok korlátozhatóságának Alaptörvényben meghatározott általános kereteire és az Alkotmánybíróság gyakorlatára – többek között külső korlátja lehet mások magán- és családi életének, valamint otthonának tiszteletben tartásához való joga, a magánszférajogok ezen elemeit fokozott védelemben részesíti (Indokolás [43]). A határozat hangsúlyozta továbbá, hogy „a kiemelt védelem a magánszféra jogán keresztül a magán- és családi élet, valamint az otthon tiszteletben tartásához való jogot illeti meg, amely alapján a család, ezen belül a közeli hozzátartozók, így különösen a gyermekek fokozott védelem alatt állnak”

Ezen jogok korlátozásának vonatkozásában az általános cselekvési szabadsághoz hasonló, azonban ezen jogokra konkrétan meghatározott korlátozások merülnek fel. Az Rtv. 66. § (1) bekezdés c) és e) pontjai, amelyek alkalmazására a jelen beadvánnyal támadott rendelkezések adnak lehetőséget, ebbe az Alaptörvény alapján fokozottan védett magánszférába hatolnak be azáltal, hogy a magánszféra esetén megfosztja az érintetteket attól, az ember maga döntse el, *„hogyan saját magáról – magánéletéről (ami a saját élete) és családi életéről – milyen ismeretet oszt meg és kivel.”* [11/2014. (IV. 4.) AB határozat]. A támadott rendelkezés következtében a jogalkotó lehetőséget teremt arra, hogy *hogyan az érintett magánszférájába mások akarata ellenére betekintthessenek és behatolhassanak, amely, tekintettel a 13/2016. (VII. 18.) AB határozat („[a] magánszféra lényegi fogalmi eleme, hogy az érintett akarata ellenére mások oda ne hatolhassanak be,*

illetőleg be se tekinthessenek”) a magán- és családi élethez való jog lényeges tartalmának korlátozását jelenti. Nem élhet senki úgy magánéletet, hogy az potenciálisan bármikor titkos információgyűjtés és megfigyelés célpontja lehet, amely a magánéletet megfosztja annak magánélet jellegétől mindenféle alkotmányos indok nélkül.

Fenti korlátozásokhoz, az előző pontban előadottakhoz hasonlóan, a jogalkotó semmilyen legitim korlátozó célt nem állít. Az egészségügyi szolgálati jogviszonyban való feladatellátás önmagában az ilyen típusú korlátozásoknak önmagában nem lehet jogalapja, a jogviszony jellege ezt a fajta megfigyelhetőséget önmagában, kellő differenciálás nélkül nem indokolja. Erre, valamint az általános cselekvési szabadságnál kifejtettekre, való tekintettel a korlátozás nem csak a legitim ok hiánya miatt Alaptörvény-ellenes, hanem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt szükségesség és arányosság többi – a lentebb felsorolt katalógusból a b)-h) pontokban megfogalmazott - követelményét is sérti. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti feltételek mellett lehetséges, ennek megfelelően az alapvető jogok korlátozása akkor alaptörvénytörvényes, ha

- (a) közvetlen vagy jelentős korlátozás esetén arra törvényben kerül sor {23/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [168]},
- (b) az alapjogot korlátozó norma a hatását tekintve kiszámítható és előre látható [31/2007. (V. 30.) AB határozat, ABH 2007, 368, 378.] {az (a)-(b) pontok együttesen jelentik a korlátozás törvényben előírtságának követelményét},
- (c) az más alapvető jog vagy alkotmányos érdek, cél védelme érdekében elkerülhetetlenül szükséges {6/2017. (III. 10.) AB határozat, Indokolás [16]},
- (d) a korlátozás az adott cél elérésére alkalmas {15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [53]},
- (e) a korlátozás nem önkényes {14/2016. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [83]} [a (c)-(e) pontok együttesen jelentik a szükségesség feltételét],
- (f) az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással,
- (g) a jogalkotó a korlátozás során az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazza,
- (h) a korlátozásnak ne érintse az alapjog lényeges tartalmát {a (f)-(h) pontok együttesen jelenik az arányosság feltételét, 17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [103]-[104]}

A fentiekben hivatkozott jogok szempontjából fontos kiemelni, hogy a megbízhatósági vizsgálat célja [Rtv. 7/A. § (1) „bekezdés] annak megállapítása, hogy az azzal érintett eleget tesz-e a jogszabályban előírt hivatali, illetve jogszabályban, kollektív szerződésben, üzemi megállapodásban, valamint munkaszerződésben előírt munkaköri

kötelezettségének.” Ezen kötelezettségek teljesítése, tekintettel az egészségügyi szolgálati jogviszonyban ellátott feladatokra, nem indokolt, hiszen nem olyan államigazgatási, állami vezetői feladatokról van szó, amelyek esetében ilyen vizsgálatok legitim módon indokolhatóak.

Megjegyzendő az is, hogy amennyiben az állam az egészségügyi és egészségügyben dolgozók feladatának ellenőrzését kívánja végrehajtani, azt számos más eszközzel is végrehajthatja, az Országgyűlés eredeti és teljes jogalkotói hatáskörénél fogva számos más olyan eszközt választhat, amely alkalmas a jogalkotói cél elérésére és sokkal kisebb (a jelen beadvánnyal támadott körben indokolatlan mértékű) beavatkozással járna. Arra is lehetőség volna, hogy a megbízhatósági vizsgálatot a titkos információgyűjtés eszközei nélkül végezzék el. Ez alapján látható, hogy a megbízhatósági vizsgálatban meghatározott cél elérése a konkrét esetben más eszközökkel is elérhető volna. Maga az Rtv. módosításának indokolása (az egyes rendészeti tárgyú és az azokkal összefüggő törvények módosításáról szóló 2010. évi CXLVII. törvény) is utal arra, hogy az ilyen integritás-tesztek alkalmazási tartománya az államigazgatáson belüli korrupciós kockázatok kiszűrése. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 290. § (6) bekezdése, továbbá 291. § (6) bekezdése büntethetővé tette a hálapénz elfogadását és ezeket korrupciós bűncselekmények között szabályozta (ezen rendelkezések szintén 2021. január 01-től hatályosak). Azonban, a korábban kifejtettek alapján, ezen korrupciós bűncselekményi tényállások nem államigazgatási és állami vezetői feladatokkal kapcsolatosak korrupciós bűncselekmények, amelyekkel kapcsolatban indokolt lehet a megbízhatósági vizsgálat körében elvégzett titkos információgyűjtés.

Ennek kapcsán fontos kiemelni, hogy titkos információgyűjtést az Rtv. szerint a rendőrség más okból is folytathat [64. §], amely okok között bizonyos bűncselekményekkel szembeni küzdelem is szerepel. Így konkrét esetekben a titkos információgyűjtés lehetősége akkor is adott volna, ha a megbízhatósági vizsgálatot a jogviszony jellegére tekintettel egyébként nem lehet elvégezni.

Erre való tekintettel a hálapénz kriminalizálása önmagában nem jelentheti a fentiekben részletezett alapjogok korlátozásának jogalapját.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Rtv. 7. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontját semmisítse meg.

Budapest, 2021. június 25.

Tisztelettel,

